

ZARZĄD POWIATU W KIELCACH

**STAROSTWO POWIATOWE W KIELCACH
AL.IX WIEKÓW KIELC 3
25-516 KIELCE**

PROGRAM EDUKACJI EKOLOGICZNEJ DLA POWIATU KIELECKIEGO

**pn. „Dla Ziemi, dla siebie”
w roku szkolnym 2009/2010**

realizowany w ramach Programu ochrony środowiska i Planu gospodarki odpadami dla powiatu kieleckiego - aktualizacja” na lata 2007 - 2011, z uwzględnieniem perspektywy na lata 2012 – 2018.

Beneficjenci:

- **dzieci i młodzież szkolna z terenu powiatu kieleckiego**
- **administracja samorządowa szczebla gminnego**

**Program opracowany został przez Wydział Rolnictwa, Leśnictwa i Ochrony Środowiska
Starostwa Powiatowego w Kielcach
wrzesień 2009 r.**

1. Wstęp

Program edukacji ekologicznej dla powiatu kieleckiego pn. „Dla Ziemi, dla siebie” w roku szkolnym 2009/2010, to już jego szósta edycja.

Program cieszy się nie słabnącym zainteresowaniem, o czym świadczy liczba uczestników biorących udział w pięciu edycjach - wynosząca ponad 37 000 osób. W ramach V edycji zakończonej w sierpniu 2009 roku, zrealizowano: konkursy plastyczne, zbiórkę odpadów pochodzenia komunalnego, konkurs dla samorządów gminnych oraz sesję dla młodzieży ponadgimnazjalnej.

Tematyka konkursów była następująca:

Konkurs rysunkowy pt. „Czysty las – zdrowy las!”.

Konkurs adresowany był do przedszkolaków, uczniów klas „0” i klas I-III szkół podstawowych. Dzieci poznały przyczyny degradacji środowiska leśnego, zwróciły uwagę na potrzebę ochrony ekosystemu leśnego, nauczyły się odpowiedzialności za zwierzęta dziko żyjące, jak również poznały zasady ochrony przyrody leśnej.

Konkurs cieszył się dużym zainteresowaniem, o czym świadczyła ilość nadesłanych prac rysunkowych w formie plakatu. Na konkurs ogółem wpłynęło 113 prac z 44 placówek oświatowych, w tym: 34 prace z oddziałów przedszkolnych i klas „0”, oraz 79 prac ze szkół podstawowych (klas I-III). Na wielu pracach umieszczono proste a zarazem wymowne hasła i wierszyki nawołujące do dbania o las, np. „Lasy czyste, to ważne i oczywiste”, „Wchodź do lasu jak do domu, nie rób krzywdy nikomu”, „Nie wchodź z ogniem do lasu, bo na ratunek nie będzie czasu”, „Proszę wszystkie zwierzęta i dzieci, nie wyrzucajcie do lasu śmieci”.

Laureatom konkursu, w poszczególnych kategoriach wiekowych (przedszkolaki + klasy „0” oraz klasy I-III) przyznano cenne, również pod względem merytorycznym nagrody, a nadesłane prace zostały wyeksponowane w holu tut. Starostwa i wzbudzały ogromne zainteresowanie zarówno wśród pracowników, interesantów jak i mediów.

Konkurs pt. „Segreguję i sprzedaję, już za darmo nie oddaję: butelek typu PET oraz papieru”.

Konkurs, w którym wzorem lat ubiegłych, uczestniczyli uczniowie ze szkół podstawowych, został przeprowadzony w kategorii grupowej oraz indywidualnej. Uczniowie zapoznali się z problemami związanymi z gospodarką odpadami komunalnymi. Wskazywali na popełniane błędy, skutki niewiedzy i niefrasobliwości, omawiali rodzaje opakowań jak również zwracali uwagę na opakowania przyjazne środowisku, które mogą być wielokrotnie wykorzystywane.

Konkurs miał wymiar nie tylko „ekologiczny” ale i wychowawczy, ponieważ przeniesiony został do rodzinnych domów, gdzie segregowane były odpady.

Do udziału w konkursie zgłosiło się 47 szkół podstawowych z terenu powiatu kieleckiego, z czego 28 placówki udokumentowały przeprowadzenie ww. konkursu. Ogólnie wszyscy uczestnicy zebrali 67 601,09 kg odpadów, w tym: papieru – 61 862,57 kg; butelek typu PET – 5 738,52 kg.

Rekordzistą w kategorii grupowej, okazała się Szkoła Podstawowa w Ćmińsku gm. Miedziana Góra, która zebrała 21,85 Mg odpadów, co w przeliczeniu na jednego ucznia wyniosło 143,75 kg. Najlepszym „zbieraczem” został jednak uczeń ze Szkoły Podstawowej w Strawczyńcu - Hubert Dziubela, który zebrał łącznie 1 100 kg odpadów. Należy podkreślić, że w ciągu pięciu lat uczniowie zebrali ponad 268 Mg odpadów, w tym m.in. 231 Mg papieru oraz około 15,2 Mg butelek typu PET. Nietrudno więc przeliczyć, że tym samym nasi „zbieracze” uratowali 3 927 drzew, a do punktów skupu oddali 380 000 sztuk butelek PET.

Laureaci konkursu otrzymywali nagrody rzeczowe w kategorii grupowej i indywidualnej. Ponadto, każdy uczestnik konkursu otrzymał zeszyty z nadrukiem na okładce promującej zbiórkę surowców wtórnych. W sumie rozdano uczniom 8 000 sztuk zeszytów.

Konkurs plastyczny pt. "Gmina moich marzeń – czysta i zielona".

Uczestnikami konkursu byli uczniowie ze szkół gimnazjalnych oraz z klas V i VI szkół podstawowych. Konkurs miał nauczyć odpowiedzialności za obecną i przyszłą jakość środowiska w miejscu zamieszkania - gminie, w celu jej zachowania dla przyszłych pokoleń oraz zwrócić uwagę na zagrożenia związane z rozwojem cywilizacji.

Na konkurs wpłynęły 64 plakaty, na których przedstawione zostały pragnienia uczniów jak powinna wyglądać piękna, czysta i zielona gmina, a szczególnie miejsca cenne przyrodniczo. Prace wzbogacone zostały zdjęciami, opisami i komentarzami, a także szkicami oraz mapkami z lokalizacją zarówno urokliwych zakątków przyrody ożywionej i nieożywionej, jak i tych zdewastowanych.

Wszystkie prace konkursowe zostały przekazane do gmin, w celu dostarczenia władzom samorządowym oraz mieszkańcom, wiedzy o mało znanych zakątkach przyrody ożywionej i nieożywionej, które w przyszłości mogą stać się wizytówkami danej gminy. Tym samym zwrócono uwagę, na konieczność utrzymania dzikich zakątków przyrody w swojej pierwotnej i nienaruszonej formie.

Sesja pt.: "Chronimy środowisko".

Uczestnikami konkursu byli uczniowie ze szkół ponadgimnazjalnych, w wieku 16 - 18 lat. Celem sesji było przybliżenie działań podejmowanych przez jednostki i firmy na rzecz poprawy stanu środowiska, również w aspekcie ekonomicznym. Referaty wygłosili przedstawiciele z: Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Kielcach, Hydrogeotechniki Sp. z o.o. w Kielcach, DS Smith S.A. w Kielcach oraz Starostwa Powiatowego w Kielcach, Wydziału Rolnictwa, Leśnictwa i Ochrony Środowiska.

W sesji uczestniczyło 166 uczniów wraz z 14 opiekunami. W celu uatrakcyjnienia sesji oraz sprawdzenia, czy młodzież słuchała z uwagą wygłaszanych referatów, zorganizowano quiz, którego pytania były związane tematycznie z głoszonym wcześniej referatów. Najtrafniejsze odpowiedzi były nagradzane książkami o tematyce ekologicznej.

Konkurs dla samorządów gminnych pt. „Działania gminy... na rzecz ochrony środowiska”.

Celem konkursu adresowanego do samorządów gminnych było m.in.: zapoznanie się ze stanem środowiska danej gminy, przedstawienie inwestycji i działań podejmowanych na rzecz ochrony środowiska przez gminy w latach 2006 - 2008 oraz w perspektywie do roku 2012. Samorządy miały również przedstawić współpracę z placówkami oświatowymi, jednostkami, firmami/zakładami z terenu gminy w zakresie promowania edukacji ekologicznej oraz przedstawić możliwości pozyskiwania środków finansowych na realizację zadań proekologicznych.

Do udziału w konkursie zgłosiło się 11 gmin z terenu powiatu kieleckiego, z których 9 (Miedziana Góra, Piekoszów, Zagnańsk, Bieliny, Raków, Chęciny, Sitkówka – Nowiny, Łągów i Morawica), przedłożyło opracowane programy.

Uroczyste wręczenie okolicznościowych dyplomów oraz nagród laureatom konkursu, odbyło się podczas Dożynek Powiatu Kieleckiego i Gminy Raków, w dniu 30 sierpnia 2009 r.

Bieżąca edycja Programu, obok tematów dotyczących gospodarowania odpadami, poruszy zagadnienia związane z ochroną powietrza (szkoły gimnazjalne) oraz ochroną przyrody (szkoły ponadgimnazjalne oraz samorządy gminne).

2. Lokalizacja i beneficjenci projektu

Projekt skierowany zostanie do placówek oświatowych zlokalizowanych na terenie powiatu kieleckiego. Uczestnikami Programu, tak jak w poprzednich edycjach, będą przedszkolaki, uczniowie szkół wszystkich szczebli oraz samorządy gminne.

Informacja o konkursach zostanie przekazana do placówek oświatowych za pośrednictwem Burmistrzów Miast i Gmin oraz Wójtów Gmin powiatu kieleckiego, za wyjątkiem szkół ponadgimnazjalnych, do których regulamin konkursu zostanie wysłany bezpośrednio.

3. Cele projektu

Podstawowym celem założeń programu edukacji ekologicznej jest dalsze podnoszenie świadomości ekologicznej mieszkańców powiatu kieleckiego, zgodnie z prawem polskim, dyrektywami unijnymi oraz aktami prawa miejscowego.

Program realizowany jest w oparciu o wytyczne „Programu ochrony środowiska i Planu gospodarki odpadami dla powiatu kieleckiego - aktualizacja” na lata 2007 - 2011, z uwzględnieniem perspektywy na lata 2012 - 2018, uchwalonego przez Radę Powiatu w Kielcach - uchwała Nr IX/69/07 z dnia 25 października 2007 roku.

Formułując cele Programu edukacji ekologicznej dla powiatu kieleckiego pn. „Dla Ziemi, dla siebie” w roku szkolnym 2009/2010, wzięto pod uwagę fakt, że za pośrednictwem dzieci i młodzieży można edukować również starsze pokolenia. Chcemy, aby młode pokolenie rosło w duchu poszanowania dla środowiska, w odpowiedzialności za obecną i przyszłą jakość przyrodniczą oraz zajmowało się świadomą działalnością na rzecz jej ochrony.

Najmłodszy mieszkańcy powiatu kieleckiego w tej edycji Programu wykonają Ekoludka z odpadów tj. papieru, butelek typu PET, baterii, tworzyw sztucznych, folii, tekstyliów, itp. Wspólnie z opiekunami i nauczycielami zastanowią się „co można zrobić, by było mniej śmieci?”, jakie korzyści dla środowiska płyną z zastąpienia jednorazówek opakowaniami wielokrotnego użytku i czy warto segregować śmieci.

Uczniowie szkół podstawowych tradycyjnie będą zbierać odpady pochodzenia komunalnego, a uczniowie szkół gimnazjalnych i klas V i VI ze szkół podstawowych zastanowią się czy oddychają czystym powietrzem. W ramach konkursu poznają źródła zanieczyszczenia powietrza, szczególnie te związane z działalnością człowieka (pyły, gazy,

komunikacja, wypalanie traw itp.), porozmawiają na temat „dziury ozonowej”, „kwaśnych deszczy” oraz wpływu globalnego ocieplenia na klimat Polski,

Młodzież ponadgimnazjalną zachęcimy do „bezkrwawych” łowów z aparatem w ręku, a tym samym obserwacji otaczającego nas środowiska. Mamy nadzieję, że obok zniszczeń powstałych w przyrodzie poprzez nieodpowiedzialne działanie człowieka, dostrzegą piękno przyrody i krajobrazu, które utrwala na fotografiach. Będzie to również doskonała okazja do pogłębienia wiedzy na temat parków narodowych, krajobrazowych, pomników przyrody i innych form ochrony przyrody.

Tradycyjnie jeden z konkursów został przeznaczony dla samorządów gminnych. W bieżącej edycji gminy przedstawiają działania promujące rozwój ekoturystyki, która obok sposobu na zdrowy wypoczynek, powinna stać się formą ochrony przyrody oraz poznania i krzewienia szacunku dla środowiska naturalnego.

Wydrukowany również zostanie kalendarz ekologiczny, w którym umieszczone zostaną prace laureatów, biorących udział w poprzedniej edycji Program, jak również informacje o krajowych i międzynarodowych akcjach prowadzonych w ramach ochrony środowiska. Będzie to swoista promocja Powiatu Kieleckiego, realizującego od kilku lat z dużym zaangażowaniem ww. Program.

Celami programu są:

1. utrwalenie postawy dbałości o porządek w najbliższym otoczeniu: dom, szkoła, przedszkole, miejscowość,
2. kontynuacja działań polegających na wyeliminowaniu postaw sprzecznych z zasadami ochrony środowiska,
3. dalsze promowanie i rozwijanie nawyku segregacji odpadów i możliwość ich powtórnego wykorzystania,
4. zwrócenie uwagi na zagrożenia jakie niesie rozwój cywilizacji w aspekcie ochrony powietrza i środowiska naturalnego,
5. rozwijanie umiejętności obserwacji przyrody oraz dokumentowania piękna, walorów przyrodniczych i krajobrazowych,
6. dalsze rozwijanie świadomej aktywności na rzecz ochrony środowiska oraz odpowiedzialności za obecną i przyszłą jakość przyrody w miejscu zamieszkania, gminie,
7. przedstawienie ekoturystyki jako formy ochrony przyrody oraz sposobu na poznanie i krzewienie szacunku dla środowiska naturalnego,

8. promocja i zachęcenie nowych placówek oświatowych do uczestnictwa w Programie edukacji ekologicznej, poprzez wydrukowanie kalendarza ekologicznego.

4. Metody realizacji Programu

Akcja edukacyjne przeprowadzona zostanie w oparciu o:

- a) konkursy plastyczne,
- b) zbiórkę surowców wtórnych,
- c) pogadanki, apele, lekcje tematyczne, wycieczki,
- d) rozmowy, wywiady,
- e) konkurs fotograficzny,
- f) wydrukowanie kalendarza ekologicznego,
- g) zeszyty z nadrukiem ekologicznym na okładce zachęcającym dzieci do selektywnej zbiórki odpadów,
- h) informacje kierowane do jednostek samorządu terytorialnego, szkół, przedszkoli.

Informacja o VI edycji Program edukacji ekologicznej dla powiatu kieleckiego pn. „Dla Ziemi, dla siebie” w roku szkolnym 2009/2010, rozesłana zostanie za pośrednictwem gmin do wszystkich placówek oświatowych natomiast do szkół ponadgimnazjalnych - bezpośrednio. Informacja o Programie ukaże się również na stronie internetowej starostwa: www.powiat.kielce.pl oraz w prasie lokalnej.

Potwierdzeniem przystąpienia do Programu będzie zgłoszenie, w którym konkursie/konkursach dana placówka deklaruje chęć uczestnictwa.

Zgłoszenia po podpisaniu przez opiekuna, nauczyciela lub dyrektora przedszkola/szkoły i oznakowaniu pieczęcią przedszkola/szkoły, będą przesyłane na adres Starostwa Powiatowego w Kielcach, Aleja IX Wieków Kielc 3, faxem na numer (041) 344-28-25, przyjmowane osobiście w pokojach 232 i 212b, lub nadsyłane elektronicznie na adres e-mail: srodowisko@powiat.kielce.pl, skalska.d@powiat.kielce.pl, kumor.m@powiat.kielce.pl

Program realizowany będzie poprzez różne formy konkursów, spotkania, apele, lekcje tematyczne, zgodnie z zasadami zapisanymi w regulaminach poszczególnych konkursów.

Obsługę Programu w roku szkolnym 2009/2010 tak jak w latach ubiegłych prowadzi Wydział Rolnictwa, Leśnictwa i Ochrony Środowiska Starostwa Powiatowego w Kielcach - Referat Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

Powiat zabezpiecza nagrody dla laureatów poszczególnych konkursów, które przyznawane będą na zasadach w nich określonych. Ponadto, wszystkie dzieci uczestniczące w konkursie

dot. selektywnej zbiórki odpadów pochodzenia komunalnego otrzymają zeszyty, a 15 najlepszych zbieraczy nagrody książkowe. Organizator będzie współpracował ze środkami masowego przekazu, informując o prowadzonych akcjach, efektach działań, finałach konkursów itp.

5. Harmonogram programu

Program realizowany będzie według harmonogramów wynikających z poszczególnych załączonych konkursów.

6. Finansowanie

Program edukacji finansowany będzie ze środków Powiatowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz środków pozyskanych z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Kielcach .

7. Załączniki

Załączniki do programu edukacyjnego dla powiatu kieleckiego pn. „Dla Ziemi, dla siebie” w roku szkolnym 2009/2010 stanowi zbiór sześciu projektów (pięć konkursów + kalendarz).

8. Uwagi ogólne

1. We wszelkich sprawach związanych z realizacją Programu edukacyjnego należy kontaktować się niżej wskazanymi osobami:
 - Dorota Skalska - Starostwo Powiatowe w Kielcach, Wydział Rolnictwa, Leśnictwa i Ochrony Środowiska, Al. IX Wieków Kielc 3, 25-516 Kielce, tel. (041) 342-15-01, adres e-mail: srodowisko@powiat.kielce.pl, skalska.d@powiat.kielce.pl
 - Magda Kumor - Starostwo Powiatowe w Kielcach, Wydział Rolnictwa, Leśnictwa i Ochrony Środowiska, Al. IX Wieków Kielc 3, 25-516 Kielce, tel. (041) 342-12-67, adres e-mail: kumor.m@powiat.kielce.pl
2. Wszystkie zgłaszane do programu prace dzieci i młodzieży muszą być szczegółowo i czytelnie opisane (nazwa placówki, klasa, imię i nazwisko dziecka lub dzieci, imię i nazwisko opiekuna lub opiekunów, telefon, e-mail).

Program edukacyjny wraz z projektami konkursów opracowały:

Dorota Skalska
Magda Kumor